

Slovenské archívne dokumenty si bude možné po prvýkrát pozrieť online

Výber zo slovenských archívnych dokumentárnych filmov, ktoré sú trvalou súčasťou nášho audiovizuálneho dedičstva, si oddnes budú môcť záujemcovia z celého sveta pozrieť po prvýkrát online prostredníctvom medzinárodného internetového portálu DAFilms.cz. Slovenský filmový ústav (SFÚ) sa pri príležitosti tohtoročného 50. výročia rozhodol touto formou sprístupniť filmy Martina Slivku, Dušana Hanáka, Martina Šulíka a Deža Ursinyho. Od 16. do 29. decembra 2013 ich bude možné vidieť zadarmo.

Kolekciu archívnych dokumentov od významných slovenských režisérov bude možné vidieť pod názvom *Majstri slovenského dokumentu po prvýkrát online* na www.dafilms.cz. „Internetový portál DAFilms.cz je online distribučná platforma českého projektu Doc Alliance. Je výsledkom spolupráce siedmich prestížnych medzinárodných festivalov dokumentárneho filmu a ponúka prístup k takmer ôsmim stovkám dokumentárnych filmov z celého sveta. Za minimálny poplatok si ich môžu diváci pozrieť priamo vo svojom prehliadači formou streamingu alebo legálne stiahnuť do počítača,“ hovorí Daniela Chlapíková z distribučnej spoločnosti Filmtopia, ktorá v spolupráci so SFÚ a s podporou Audiovizuálneho fondu (AVF) pripravili možnosť zoznámiť sa s kolekciou slovenských archívnych dokumentov, ktoré patria v zahraničí k tým najžiadanejším. Počas prvých dvoch týždňov budú sprístupnené zadarmo.

Na filmovom portáli DAFilms bude celkovo dvadsať šesť celovečerných a krátkometrážnych slovenských dokumentov z obdobia rokov 1963 až 1991. Z tvorby Dušana Hanáka budú môcť záujemcovia vidieť film *Obrazy starého sveta* z roku 1972, ktorý bol v čase svojho vzniku umiestnený do trezoru a k divákovi sa dostal až v roku 1988. Vďaka svojej nadčasovej téme o vnútornej slobode jednotlivca patrí v súčasnosti k najčastejšie premietaným filmom z archívu SFÚ na zahraničných podujatiach a medzinárodných festivaloch. Okrem už legendárneho Hanákovho filmu bude možné na platforme DAFilms vidieť aj režisérovu krátkometrážnu tvorbu, konkrétne filmy *Omša* (1967), *Učenie* (1965), *Artisti* (1965) a *Prišiel k nám Old Shatterhand* (1966), ktoré sú reálnym obrazom svojej doby a zároveň sú stále aktuálne.

Významne je na portáli zastúpená tvorba Martina Slivku, jedinečného slovenského režiséra dokumentárnych filmov, dramaturga, scenáristu, etnológa a pedagóga Filmovej a televíznej fakulty (FTF) VŠMU. Do ponuky je zaradených deväť jeho krátkych a stredometrážnych filmov z obdobia rokov 1963 – 1973 s tematikou umenia, folklóru a ľudovej tvorivosti, ktoré predstavujú ucelený prierez Slivkovou tvorbou. Ide o najvýznamnejšie diela tohto výnimočného slovenského filmára, sú medzi nimi *Voda a práca*, *Balada v dreve*, *Ikony*, *Odosobnení*, *Odchádza človek*, *Posledná večera*, *Bulharské oplakávacie piesne*, *Národný umelec prof. Karol Plicka a snímka Martin Jonáš*.

Neskoršie obdobie slovenskej dokumentárnej tvorby reprezentuje výber z dokumentov hudobníka Deža Ursinyho, ktorý sa ako režisér, dramaturg a scenárista venoval sociálno-etnografickej problematike. Túto líniu Ursinyho tvorby na platforme DAFilms zastupujú dve krátke snímky *Sanitrárovci* (1980) a *Gajdoš Antalík* (1982), ktoré nakrútil spolu s Marianom Urbanom. Existenciálne motívy sa v Ursinyho tvorbe objavili po prepuknutí vážnej choroby, ktorá sa stala námetom jeho neskorších filmov. Jedným z nich je aj celovečerný dokument *O rakovine a nádeji* (1991), ktorý uzatvára trojicu Ursinyho dokumentov vo výbere na DAFilms. Režisér v ňom reflektuje vlastnú skúsenosť so smrteľnou chorobou v čase, keď s ňou aktívne bojoval, a upozorňuje na jeden zo základných spôsobov zvládnutia vážneho ochorenia, ktorým je nutnosť prevziať zodpovednosť za svoj život do vlastných rúk. Tri ďalšie krátkometrážne filmy *Ticho* (1988), *Hurá* (1989) a *Etika a politika* (1990) v ponuke portálu sú od nášho najúspešnejšieho režiséra z obdobia 90. rokov Martina Šulíka, ktoré nakrútil ešte počas štúdia na FTF VŠMU.

Výber dvadsiatich krátkometrážnych a celovečerných filmov dopĺňa na DAFilms.cz kolekcia šiestich dokumentov z rokov 1968 a 1989, reflektujúca významné historické a spoločenské udalosti z Augusta '68 a Novembra '89. Obsahuje kolektívne diela *Čas, ktorý žijeme*, mimoriadne vydanie *Týždňa vo filme* pod názvom *Čierne dni* a film *Tryzna* z roku 1968. Ďalej filmy *Letová správa OK 89 – 90* v réžii Ilju Ruppeldta, *Sonda 1/1990 – Vlak Nežnej revolúcie* režisérovi Rudolfa Ferka a Andreja Horáka z roku 1990 a dokument Evy Štefankovičovej *Všetci spolu... (po slovensky)* z roku 1991.

X X X

Filmy významných osobností moderného slovenského dokumentu bude možné sledovať zadarmo počas dvoch týždňov – od pondelka 16. decembra do nedele 29. decembra 2013 na internetovom portáli DAFilms.cz (www.dafilms.cz). Po uplynutí dvojtýždňovej lehoty zostanú všetky filmy v spoplatnenej ponuke portálu s výnimkou dokumentu *Obrazy starého sveta* Dušana Hanáka. Film *Obrazy starého sveta* pre veľký záujem vydal SFÚ v týchto dňoch na DVD nosiči už vo štvrtom vydaní a za akciovú cenu 8,90 Eur si ho je možné zakúpiť na bratislavských Vianočných trhoch v predajnom stánku SFÚ – Klapka.sk na Hodžovom námestí oproti Café Mayer do 23. decembra 2013. Všetky filmy uvádzané na portáli DAFilms.cz vydal Slovenský filmový ústav na DVD nosičoch, nájdete ich aj na www.klapka.sk.

Kolekciu dvadsiatich šiestich slovenských dokumentárnych filmov pod názvom *Majstri slovenského dokumentu po prvýkrát online* na internetovom portáli DAFilms.cz pripravil Slovenský filmový ústav (SFÚ) v spolupráci s distribučnou spoločnosťou Filmtopia a s finančnou podporou Audiovizuálneho fondu (AVF).

Viac informácií nájdete na <http://www.aic.sk/aic/sk/doma/archiv/slovenske-dokumentarne-filmy-online-na-dafilms.cz.html> a priamo na <http://dafilms.cz/event/149-slovak-documentary-masters-online-for-the-first-time/>.

Slovenský filmový ústav (SFÚ)

Slovenský filmový ústav (SFÚ) je jediná štátna organizácia v oblasti audiovizie na Slovensku. Jej hlavné úlohy, činnosti a pôsobnosť definuje audiovizuálny zákon č. 343/2007 Z. z. Súčasťou SFÚ je špecializovaný filmový archív. Tvoria ho jedinečné filmové a s filmom súvisiace archívne fondy a zbierky, ktoré sú základom audiovizuálneho dedičstva SR.

Kontakt: Slovenský filmový ústav, Grösslingová 32, Bratislava, www.sfu.sk.

Predajňa Slovenského filmového ústavu – Klapka.sk

Predajňa Klapka.sk sa orientuje na ponuku audiovizuálnych diel, odbornej literatúry a sprievodných grafických materiálov. V predaji má publikácie, časopisy, DVD nosiče z produkcie SFÚ a ďalších slovenských či zahraničných vydavateľstiev, ale aj soundtracky, plagáty a fotosky k slovenským i zahraničným filmom. Ponúka aj možnosť internetového predaja.

Kontakt: Klapka.sk, Grösslingová 43, Bratislava, www.klapka.sk.

Kino Slovenského filmového ústavu – Kino Lumière

Kino Lumière premieťa domáce a zahraničné filmové diela, ktoré inde priestor na uvedenie nemajú. Jeho prioritami sú slovenský film, európska kinematografia a archívne kino. Uvádza pravidelné cykly a v jeho priestoroch sa konajú aj prehliadky a festivaly. Sprístupnené sú dve kinosály na prízemí, vstupné sa pohybuje od 2,00 € do 4,00 €.

Kontakt: Kino Lumière, Špitálska 4, Bratislava, www.aic.sk/kinolumiere, www.navstevnik.sk